

ПРАВОВІ ОСНОВИ ЗДІЙСНЕННЯ ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ

У статті автор досліджує особливості джерел правового регулювання податкового контролю, законодавче регулювання податкового контролю та діяльність уповноважених органів податкового контролю, аналізує прогалини чинного законодавства України щодо структури фіскальних органів держави, їх завдань і функцій. Особлива увага приділяється аналізу підзаконних нормативно-правових актів, що складають значну групу джерел правового регулювання податкових відносин.

Ключові слова: податковий контроль, податки, фінансова діяльність, бюджет, підприємницька діяльність, податкове адміністрування, податки та збори.

В статье автор исследует особенности источников правового регулирования налогового контроля, законодательное регулирование налогового контроля и деятельность уполномоченных органов налогового контроля, анализирует пробелы действующего законодательства Украины относительно структуры фискальных органов государства, их задач и функций. Особое внимание уделяется анализу подзаконных нормативно-правовых актов, составляющих значительную группу источников правового регулирования налоговых отношений.

Ключевые слова: налоговый контроль, налоги, финансовая деятельность, бюджет, предпринимательская деятельность, налоговое администрирование, налоги и сборы.

The article is dedicated to the peculiarities of the legal regulation sources of tax control, the legislative regulation of tax control and the activity of authorized tax control bodies, the analyzing of the current legislation gaps of Ukraine regarding the structure of state's fiscal authorities, their tasks and functions. The author pays particular attention to the analysis of sub-normative legal acts, which constitute a significant group of sources of legal regulation of tax relations.

Key words: tax control, taxes, financial activity, budget, entrepreneurial activity, tax administration, taxes and fees.

Вступ. Фундаментальне значення для захисту прав, інтересів і свобод людини й громадянина має конституційне закріплення визнання та гарантування прав і свобод людини відповідно до загальноновизнаних принципів та норм міжнародного права.

В умовах реформування системи оподаткування та податкового адміністрування в Україні має вдосконалюватись правовий захист прав людини й громадянина у сфері фінансової діяльності держави та місцевого самоврядування. У процесі організації та здійснення податкового контролю бере участь велика кількість суб'єктів: органи державної влади, серед яких – фіскальні органи та їх посадові особи, фінансові й правоохоронні органи влади, органи державних позабюджетних фондів, установи банків, а також юридичні та фізичні особи, які визнані платниками (платниками зборів), податковими агентами тощо. Між зазначеними особами виникають різноманітні відносини, що становлять предмет правового регулювання адміністративного, фінансового, кримінального, процесуального та інших галузей права.

Постановка завдання. Мета статті – дослідити правові основи здійснення податкового контролю.

Результати дослідження. На сучасному етапі окремі аспекти податкового контролю порушували А.В. Бризгалін, Л.К. Воронова, Г.А. Гаджієв, О.М. Горбунова, О.С. Горлова, О.Ю. Грачова, Т.А. Гусєва, М.В. Карасьова, Ю.Ф. Кваша, М.В. Кустова, І.І. Кучеров, І.М. Корнієнко,

М.П. Кучерявенко, Т.Є. Кушнар'ова, О.А. Лукашев, А.О. Монаснко, О.А. Ногіна, І.А. Орешкін, І.Р. Пайзулаєв, С.Г. Пепеляєв, Г.В. Петрова, О.В. Поролло, Л.А. Савченко, О.Ю. Судаков, Н.І. Хімічева, О.С. Шаров, О.Т. Щербинін та інші вчені.

Кожна галузь права з властивим їй методом та за допомогою галузевих принципів обслуговує певний різновид таких відносин. Сьогодні існує велика кількість правових норм, спрямованих на врегулювання відносин у сфері оподаткування й податкового контролю. Проте неефективність податкового адміністрування зумовлена незадовільним правовим регулюванням у цій сфері.

У юридичному сенсі під джерелом права розуміють зовнішні форми вираження й закріплення норм права державою в результаті правотворчості або санкціонування, тобто надання їм юридичного, загальнообов'язкового характеру. Насамперед як правові джерела зазначених відносин необхідно назвати міжнародні акти. Конституція України оголосила загальновизнані принципи й норми міжнародного права та міжнародні договори України складовою частиною її правової системи.

У Конституції України закріплено безумовний пріоритет правил міжнародних договорів щодо правил, включених у національні закони. Норми чинних міжнародних договорів України, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, є частиною національного законодавства та мають більшу юридичну силу щодо всіх інших актів українського законодавства.

Цей принцип підтверджується ст. 27 Віденської конвенції про право міжнародних договорів від 23 травня 1969 р. (до якої приєдналася й Україна): «Учасник не може посилатися на положення свого внутрішнього права як на виправдання для невиконання ним договору». Про те ж ідеться в п. 4 Постанови Пленуму Верховного Суду України від 1 листопада 1996 р. № 9.

Встановивши відповідні норми міжнародних договорів над нормами національних законів, Конституція України визначила тим самим їх перевагу щодо всіх інших, крім законів, нормативно-правових актів, які містять норми права.

Наведені правила Конституції України відтворені в ст. 3 Податкового кодексу України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI, відповідно до якої, якщо міжнародним договором, згоду на обов'язковість якого надано Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені цим кодексом, застосовуються правила міжнародного договору.

Варто зазначити, що серед документів, які мають пряме відношення до правового регулювання податкового контролю, особливе місце посідають багатосторонні договори (угоди, конвенції), ратифіковані Україною, які укладаються на міждержавному рівні. До них належать міжнародні договори, у межах яких визначаються заходи сприяння договірних держав щодо проведення податкового контролю, наприклад міжнародні договори про уникнення подвійного оподаткування з Австрією (від 20 травня 1999 р.), Азербайджаном (від 3 липня 2000 р.), Алжиром (від 1 липня 2004 р.), Бельгією (від 25 лютого 1999 р.), Білоруссю (від 30 січня 1995 р.), Болгарією (від 3 жовтня 1997 р.), Бразилією (від 26 квітня 2006 р.), Великою Британією (від 11 серпня 1993 р.), В'єтнамом (від 19 листопада 1996 р.), Вірменією (від 19 листопада 1996 р.), Грецією (від 26 вересня 2003 р.), Грузією (від 1 квітня 1999 р.), Данією (від 21 серпня 1996 р.), Єгиптом (від 27 лютого 2002 р.), Естонією (від 24 грудня 1996 р.), Ізраїлем (від 20 квітня 2006 р.), Індією (від 31 жовтня 2001 р.), Індонезією (від 9 листопада 1998 р.), Іраном (від 21 липня 2001 р.), Ірландією (від 17 серпня 2015 р.), Ісландією (від 9 жовтня 2008 р.), Італією (від 25 лютого 2003 р.), Йорданією (від 23 жовтня 2008 р.), Казахстаном (від 14 квітня 1997 р.), Канадою (від 22 серпня 1996 р.), Кіпром (від 7 серпня 2013 р.), Киргизстаном (від 1 травня 1999 р.), Китаєм (від 18 жовтня 1996 р.), Республікою Корея (від 19 березня 2002 р.), Кувейтом (від 22 лютого 2004 р.), Латвією (від 21 листопада 1996 р.), Ліваном (від 6 вересня 2003 р.), Лівією (від 31 січня 2010 р.), Литвою (від 25 грудня 1997 р.), Македонією (від 23 листопада 1998 р.), Марокко (від 30 березня 2009 р.), Мексикою (від 6 грудня 2012 р.), Молдовою (від 27 травня 1996 р.), Монголією (від 3 листопада 2006 р.), Нідерландами (від 2 листопада 1996 р.), Норвегією (від 18 вересня 1996 р.), Об'єднаними Арабськими Еміратами (від 9 березня 2004 р.), Південно-Африканською Республікою (від 23 грудня 2004 р.), Польщею (від 11 березня 1994 р.), Португалією (від 11 березня 2002 р.), Російською Федерацією (від 3 серпня 1999 р.), Румунією (від 17 листопада 1997 р.), Сирією (від 4 травня 2004 р.), Сінгапуром (від 18 грудня 2009 р.), Словаччиною (від 22 листопада 1996 р.), Словенією (від 25 квітня 2007 р.), США (від 5 червня 2000 р.), Таджикистаном (від 1 червня 2003 р.), Таїландом (від 24 листопада 2004 р.), Туреччиною (від 29 квітня 1998 р.), Туркменістаном (від 21 жовтня 1999 р.), Угорщиною (від 24 червня 1996 р.), Узбекистаном (від 25 липня 1995 р.), Фінляндією (від 14 лютого 1998 р.), Францією (від 1 листопада 1999 р.), Федератив-

ною Республікою Німеччина (від 4 жовтня 1996 р.), Хорватією (від 1 червня 1999 р.), Чехією (від 20 квітня 1999 р.), Швейцарією (від 26 лютого 2002 р.), Швецією (від 4 червня 1996 р.).

Другою за значимістю групою джерел правового регулювання відносин податкового контролю є нормативно-правові акти України. Вони різноманітні та за юридичною силою поділяються на закони й підзаконні нормативні акти. Загальновідомо, що закони мають вищу юридичну силу щодо підзаконних нормативно-правових актів. Якщо говорити про законодавчий рівень, то насамперед варто назвати Конституцію України. Серед усіх законів вона має найбільшу юридичну силу та є основним законом держави, що закріплює основи суспільного й економічного ладу, форму правління та форму державного устрою, правовий статус людини й громадянина.

Конституція України є своєрідним першоджерелом для всіх нормативно-правових актів, у тому числі у сфері оподаткування та податкового контролю. Стаття 67 Конституції України закріплює, що кожен зобов'язаний сплачувати податки та збори в порядку й розмірах, встановлених законом.

Необхідність нормативного забезпечення реалізації контрольної функції держави у сфері оподаткування також постає з Конституції України, а система податків, що стягуються в державний і місцеві бюджети України, та загальні принципи оподаткування й зборів в Україні встановлюються Податковим кодексом України.

Встановлення загальних принципів оподаткування та зборів відповідно до Конституції України віднесене до відання держави. Отже, у Податковому кодексі України передбачено, що певні елементи податків і зборів можуть розподілятися між державою та її адміністративно-територіальними одиницями.

Так, відповідно до ст. 8 Податкового кодексу України в Україні встановлюються загальнодержавні та місцеві податки й збори. До загальнодержавних належать податки та збори, що встановлені цим кодексом і є обов'язковими до сплати на всій території України, крім випадків, передбачених Податковим кодексом України. До місцевих належать податки та збори, що встановлені відповідно до переліку й у межах граничних розмірів ставок, визначених Податковим кодексом України, рішеннями сільських, селищних, міських рад та рад об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом і перспективним планом формування територій громад, у межах їх повноважень та є обов'язковими до сплати на території відповідних територіальних громад.

Відповідно до ст. 9 Податкового кодексу України до загальнодержавних податків належать податок на прибуток підприємств, податок на доходи фізичних осіб, податок на додану вартість, акцизний податок, екологічний податок, рентна плата, мито.

Відповідно до ст. 10 Податкового кодексу України до місцевих податків належать податок на майно та єдиний податок. До місцевих зборів належать збір за місця для паркування транспортних засобів, туристичний збір. Місцеві ради обов'язково встановлюють єдиний податок та податок на майно (у частині транспортного податку та плати за землю).

Відповідно до ч. 2 ст. 92 Конституції України виключно законами України встановлюються державний бюджет України й бюджетна система України; система оподаткування, податки та збори; засади створення й функціонування фінансового, грошового, кредитного та інвестиційного ринків; статус національної валюти, а також статус іноземних валют на території України; порядок утворення й погашення державного внутрішнього та зовнішнього боргу; порядок випуску та обігу державних цінних паперів, їх види й типи.

Зазначене варто розглядати з урахуванням ч. 2. ст. 92 Конституції України, яка визначає, що система податків, які стягуються в державний і місцеві бюджети, та загальні принципи оподаткування й зборів в Україні встановлюються тільки законом, тобто Податковим кодексом України.

Конституція України, закріплюючи обов'язок кожного платити законно встановлені податки та збори, безпосередньо не передбачає забезпечувальний механізм його виконання. Законодавець має власну дискрецію в регулюванні форм податкового контролю та порядку його здійснення, у тому числі строки проведення податкових перевірок і правила їх обчислення, оскільки при цьому гарантується виконання обов'язків платників податків та не створюються умови для порушення їхніх конституційних прав [1, с. 45].

Названі конституційні положення отримали свою конкретизацію в Податковому кодексі України, яким права й обов'язки платників податків і фіскальних органів держави, форми та методи податкового контролю віднесені до загальних принципів оподаткування та зборів в Україні, а здійснення податкового контролю покладене на фіскальні органи, що становлять єдину центра-

лізовану систему контролю за дотриманням законодавства про податки й збори, за правильністю обчислення, повнотою та своєчасністю внесення до відповідного бюджету податків і зборів, а у випадках, передбачених законодавством України, – за правильністю обчислення, повнотою та своєчасністю внесення до відповідного бюджету інших обов'язкових платежів.

Законодавче регулювання податкового контролю та діяльність уповноважених органів податкового контролю здійснюються відповідно до конституційних принципів організації й діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування, у тому числі пов'язаності державних органів законом і неприпустимості втручання контролюючого органу в оперативну діяльність юридичної чи фізичної особи, яка перевіряється [3, с. 165].

Крім того, наділяючи фіскальні органи повноваженням діяти владозобов'язуючим чином у межах своєї компетенції, законодавець має поважати обмеження законом права володіння, користування й розпорядження майном, а також свободу підприємницької діяльності, що можливо, тільки якщо воно відповідає вимогам справедливості, адекватності, пропорційності, є необхідним для захисту конституційно значущих цінностей, у тому числі приватних і публічних прав та законних інтересів інших осіб, і не зачіпає саму суть конституційних прав, тобто не обмежує межі й застосування основного змісту відповідних конституційних норм.

Відповідно до ч. 1 ст. 3 Податкового кодексу України податкове законодавство України складається з таких актів:

- Конституції України;
- цього кодексу;
- Митного кодексу України та інших законів із питань митної справи в частині регулювання правовідносин, що виникають у зв'язку з оподаткуванням митом операцій із переміщення товарів через митний кордон України (далі – закони з питань митної справи);
- чинних міжнародних договорів, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України та якими регулюються питання оподаткування;
- нормативно-правових актів, прийнятих на підставі й на виконання Податкового кодексу України та законів із питань митної справи;
- рішень Верховної Ради Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування з питань місцевих податків і зборів, прийнятих за правилами, встановленими Податковим кодексом України.

Центральне місце серед законів України, що встановлюють норми податкового контролю, посідає глава 5 Податкового кодексу України «Податковий контроль», вимогам якої повинні відповідати інші закони та підзаконні акти, що містять норми про податкове адміністрування. Водночас А.О. Монаєнко підкреслює, що Податковий кодекс України не визначає структуру фіскальних органів держави, за винятком згадки про центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної фінансової політики [2, с. 193].

Крім того, Податковий кодекс України не закріплює завдання й функції, які повинні бути притаманні конкретним ланкам органів державної фіскальної служби України, а лише наводить права й обов'язки, а також функції, якими володіють ці органи влади як система. Особливу роль у цій групі нормативно-правових актів раніше відігравав Закон України «Про державну податкову службу України», проте з введенням у дію Податкового кодексу України він втратив чинність.

Тому на сьогодні потрібне законодавче вирішення цих питань, яке буде сприяти систематизації податкових процедур загалом і податкового контролю зокрема, а отже, дасть змогу ефективно їх застосовувати.

Підзаконні нормативно-правові акти складають значну групу джерел правового регулювання таких відносин. До них належать укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, нормативно-правові акти Міністерства фінансів України, Державної фіскальної служби України, рішення місцевих рад.

Серед них особливу увагу варто звернути на Постанову Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку надання розстрочення сплати податку на додану вартість під час ввезення на митну територію України устаткування та обладнання за переліком, визначеним пунктами 58 та 59 підрозділу 2 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України» від 4 жовтня 2017 р. № 775. Цим нормативно-правовим актом визначається процедура надання розстрочення сплати податку на додану вартість під час ввезення на митну територію України в митному режимі імпорту верстатів для обробки дерева, обладнання та його частин. У порядку також визначається, що розстрочена сума податкового зобов'язання погашається рівними частинами починаючи з місяця, що настає за місяцем, у якому прийнято рішення про надання такого роз-

строчення. При цьому перший платіж здійснюється під час подання митної декларації до митного оформлення устаткування й обладнання.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про Державну фіскальну службу України» від 21 травня 2014 р. № 236 уточнює систему податкових органів. Це положення вказує, що Державна фіскальна служба України є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується й координується Кабінетом Міністрів України через міністра фінансів та який реалізує державну податкову політику, державну політику у сфері державної митної справи, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – єдиний внесок), державну політику у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового, митного законодавства, а також законодавства з питань сплати єдиного внеску.

Основними завданнями Державної фіскальної служби України є такі:

1) реалізація державної податкової політики та політики у сфері державної митної справи, державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового, митного законодавства, здійснення в межах повноважень, передбачених законом, контролю за надходженням до бюджетів та державних цільових фондів податків і зборів, митних та інших платежів, державної політики у сфері контролю за виробництвом та обігом спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів, державної політики з адміністрування єдиного внеску, а також боротьби з правопорушеннями під час застосування законодавства з питань сплати єдиного внеску, державної політики у сфері контролю за своєчасністю здійснення розрахунків в іноземній валюті в установленій законом строк, дотриманням порядку проведення готівкових розрахунків за товари (послуги), а також за наявністю ліцензій на провадження видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню відповідно до закону, торгових патентів;

2) внесення на розгляд міністра фінансів пропозицій щодо забезпечення формування: державної податкової політики; державної політики у сфері державної митної справи; державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового, митного законодавства, здійснення контролю за надходженням до бюджетів та державних цільових фондів податків і зборів, митних та інших платежів; державної політики у сфері контролю за виробництвом та обігом спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів; державної політики з адміністрування єдиного внеску, а також боротьби з правопорушеннями під час застосування законодавства з питань сплати єдиного внеску; державної політики у сфері контролю за своєчасністю здійснення розрахунків в іноземній валюті в установленій законом строк, дотриманням порядку проведення готівкових розрахунків за товари (послуги), а також за наявністю ліцензій на провадження видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню відповідно до закону, торгових патентів.

Норми, що регулюють порядок здійснення заходів податкового контролю, можуть міститись також у нормативно-правових актах міністерств та інших органів виконавчої влади (відомчих нормативно-правових актах).

Порядок обліку платників податків і зборів, затверджений Наказом Міністерства фінансів України від 9 грудня 2011 р. № 1588, розроблений відповідно до Податкового кодексу України з метою використання єдиної раціональної методики обліку платників податків і зборів у контролюючих органах.

Ведення обліку платників податків є одним зі способів податкового контролю. Облік платників податків ведеться з метою створення умов для здійснення контролюючими органами контролю за правильністю нарахування, своєчасності та повнотою сплати податків, нарахованих фінансових санкцій, дотримання податкового й іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи.

Взяттю на облік або реєстрації в контролюючих органах підлягають усі платники податків.

Взяття на облік у контролюючих органах юридичних осіб, їх відокремлених підрозділів, а також самозайнятих осіб здійснюється незалежно від наявності обов'язку щодо сплати того чи іншого податку та збору.

З метою проведення податкового контролю платники податків підлягають реєстрації або взяттю на облік у контролюючих органах за місцезнаходженням юридичних осіб, відокремлених підрозділів юридичних осіб, місцем проживання осіб (основне місце обліку), а також за місцем розташування (реєстрації) їх підрозділів, рухомого й нерухомого майна, об'єктів оподаткування або об'єктів, які пов'язані з оподаткуванням чи через які провадиться діяльність (неосновне місце обліку).

Порядок оформлення результатів документальних перевірок дотримання законодавства України з питань державної митної справи, податкового, валютного та іншого законодавства платниками податків – юридичними особами та їх відокремленими підрозділами, затверджений Наказом Міністерства фінансів України від 20 серпня 2015 р. № 727, розроблено відповідно до вимог Податкового кодексу України та Митного кодексу України для застосування посадовими особами контролюючих органів під час оформлення результатів документальних перевірок платників податків – юридичних осіб, їх відокремлених підрозділів, постійних представництв і представництв нерезидентів дотримання законодавства з питань державної митної справи, про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, податкового, валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи.

Як джерела правового регулювання відносин із податкового контролю варто назвати також рішення Конституційного Суду України. Зокрема, відповідно до Рішення Конституційного Суду України в справі за конституційним поданням 53 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень Податкового кодексу України від 12 червня 2012 р. № 13-рп/2012 такі положення Податкового кодексу України не відповідають Конституції України (не є конституційними):

- пп. 16.1.13 п. 16.1 ст. 16, згідно з яким платник податків зобов'язаний допускати посадових осіб контролюючого органу під час проведення ними перевірок до обстеження приміщень, територій (крім житла громадян), що використовуються для одержання доходів чи пов'язані з утриманням об'єктів оподаткування, а також для проведення перевірок із питань обчислення й сплати податків та зборів у випадках, встановлених цим кодексом;

- пп. 20.1.11 п. 20.1 ст. 20, відповідно до якого органи державної податкової служби мають право доступу під час проведення перевірок до територій, приміщень (крім житла громадян) та іншого майна, що використовується для провадження господарської діяльності та/або є об'єктом оподаткування, або використовується для отримання доходів (прибутку), або пов'язане з іншими об'єктами оподаткування та/або може бути джерелом погашення податкового боргу;

- пп. 94.2.2 п. 94.2 ст. 94, згідно з яким адміністративний арешт майна платника податків може бути застосовано, якщо з'ясується, що фізична особа, яка має податковий борг, виїжджає за кордон;

- пп. 94.2.5 п. 94.2 ст. 94, відповідно до якого адміністративний арешт майна платника податків може бути застосовано, якщо з'ясується, що відсутня реєстрація особи як платника податків в органі державної податкової служби, якщо така реєстрація є обов'язковою відповідно до цього кодексу, або коли платник податків, що отримав податкове повідомлення чи має податковий борг, вчиняє дії з переведення майна за межі України, його приховування або передачі іншим особам.

Відповідно до ст. 2 Закону України «Про Конституційний Суд України» від 13 липня 2017 р. № 2136-VIII Конституційний Суд України здійснює свою діяльність на засадах верховенства права, незалежності, колегіальності, гласності, відкритості, повного та всебічного розгляду справ, обґрунтованості й обов'язковості ухвалених ним рішень і висновків.

Висновки. Проаналізувавши комплекс нормативно-правових актів, які регулюють відносини з приводу здійснення податкового контролю, можна зробити висновок про те, що великий їх обсяг і частота редагування зумовлюють складність у застосуванні цих норм. Адже значна частина платників податків часто самотійно не можуть розібратись у складанні, наприклад, навіть звичайних податкових декларацій для сплати податку на доходи фізичних осіб за підсумками року, не кажучи вже про інші, більш складні документи.

Практика показує, що організації та установи, які стали об'єктами податкових перевірок, як правило, не знають своїх прав, а податкові органи у свою чергу допускають перевищення посадових повноважень. Відсутність чіткої правової регламентації структури органів податкового адміністрування з визначенням повноважень кожної ланки єдиної системи, порядку здійснення та змісту заходів податкового контролю знижують його ефективність і сприяють приховуванню доходів, а отже, зменшенню податкових надходжень до бюджетів різних рівнів. Викладені факти свідчать про необхідність систематизації джерел права, які містять норми про податковий контроль, та узгодження їх із чинним законодавством України.

Список використаних джерел:

1. Кучерявенко Н.П. Налоговые процедуры: правовая природа и характеристика: монография. К.: Правова єдність, 2009. 496 с.
2. Монаєнко А.О. До питання щодо можливості оскарження в судовому порядку окремих актів суб'єктів владних повноважень в сфері податкових правовідносин. Право України. 2014. № 11. С. 190–194.
3. Воронова Л.К., Кучерявенко М.П., Пришва Н.Ю. та ін. Фінансове право України: навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. К.: Правова єдність, 2009. 395 с.

УДК 342.92

ГЛУЩЕНКО С.А.

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ
ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОМАДЯН, ЯКІ ПОСТРАЖДАЛИ
ВНАСЛІДОК ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ**

Стаття присвячена з'ясуванню сутності адміністративно-правового регулювання у сфері пенсійного забезпечення громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи. Проаналізовано норми Закону України «Про статус та соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», а також відповідні постанови Кабінету Міністрів України. Обґрунтовується, що доцільно систематизувати нормативно-правові акти у сфері соціального захисту вказаної категорії громадян, усунувши внутрішні протиріччя та дублювання актів, та прийняти нову редакцію Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи».

Ключові слова: адміністративно-правове регулювання, пенсійне забезпечення, Чорнобильська катастрофа.

Статья посвящена выяснению сущности административно-правового регулирования в сфере пенсионного обеспечения граждан, пострадавших вследствие Чернобыльской катастрофы. Проанализированы нормы Закона Украины «О статусе и социальной защите граждан, пострадавших вследствие Чернобыльской катастрофы», а также соответствующие постановления Кабинета Министров Украины. Обосновывается, что целесообразно систематизировать нормативно-правовые акты в сфере социальной защиты указанной категории граждан, устранив внутренние противоречия и дублирование актов, и принять новую редакцию Закона Украины «О статусе и социальной защите граждан, пострадавших вследствие Чернобыльской катастрофы».

Ключевые слова: административно-правовое регулирование, пенсионное обеспечение, Чернобыльская катастрофа.

The article is sanctified to finding out of essence of the administrative adjusting in the field of the pension system of citizens that suffered as a result of the Chornobyl' catastrophe. The norms of Law of Ukraine are analysed "About status and social defense of citizens, that suffered as a result of the Chornobyl' catastrophe", and also resolution of Cabinet of Ministers of Ukraine. Grounded, that it is expedient to systematize normative acts in the field of social defense of the indicated category of citizens, removing self-contradictions and duplications of acts, and to accept the new release of Law of Ukraine "About status and social defense of citizens that suffered as a result of the Chornobyl' catastrophe".

Key words: administrative adjusting, pension system, Chornobyl' catastrophe.